

Verguisde en geprezen veelschrijver

Door Aad Luymes

Theun de Vries

lemaal niet in aanmerking kwam voor deze prestigieuze literatuurprijs.

Volledig eerherstel kwam pas in 1981 toen *Het meisje met het rode haar*, het boek

uit 1956 over de verzetsvrouw Hannie Schaft, werd verfilmd. In 1987 ontving hij de verzetsprijs. "Balsem voor veel voormalig verdriet", zo reageerde de auteur. "De toekenning heeft een golf van sympathie uitgelokt, waarin ik mij koester als een poes in de zon."

De uit doopsgezinde ouders geboren romancier maakte medio jaren dertig kennis met het socialisme. In 1936 werd hij lid van de Communistische Partij Nederland (CPN), waar hij 35 jaar later uitstapte. Toen durfde de schrijver te erkennen dat hij Moskou trouw was gebleven, omdat hij niet wilde toegeven dat hij op het verkeerde paard had gewed.

In de late herfst van zijn leven schreef De Vries nog essays en boekrecensies. Ook ging hij op latere leeftijd weer dichten in het Fries, zijn moerstaal die hij altijd is blijven spreken, ook nadat zijn familie in 1920 naar Apeldoorn was verhuisd. In interviews die hij in 2002 gaf ter gelegenheid van zijn 95e verjaardag zei hij niet bang te zijn voor de dood. Ook bleef hij zijn atheïstische beginselen trouw: "Ik geloof in een ziel, maar die sterft met je lichaam. Er is, althans voor mij, geen hiernamaals".

(ANP) *Dub 22 22-1-05*

"Waar zetten we dit boek van Theun de Vries nu weer?" Dat was vaak de verzuchting in menig boekwinkel als een nieuwe pennenvrucht van de gisteren op 97-jarige leeftijd overleden auteur binnenkwam. Theun de Vries was als schrijver en dichter met zijn oeuvre van ruim honderd boeken over tal van onderwerpen soms moeilijk te plaatsen.

Dat gold evenzeer voor zijn persoon. Als communist en ex-verzetsman werd de op 26 april 1907 in het Friese Veenwouden geboren auteur zowel geprezen als verguisd. In de jaren vijftig, tijdens de Koude Oorlog, wilden sommige boekverkopers zijn werken zelfs helemaal niet. De schrijver was in hun ogen een collaborateur die slechts Sovjet-propaganda schreef.

Enig eerherstel kwam in 1962 toen De Vries de P.C. Hooftprijs ontving voor zijn hele oeuvre. Dat betekende echter nog niet dat de goegemeente hem aan het hart had gedrukt. Veel literatoren vonden dat iemand die het verguisde genre van streekromans beoefende, he-